

AO NOVI, 24 september 2020

meer informatie: Sander van Diepen (06-14 73 90 18 / svdiepen@lto.nl)

De NOVI erkent het nationale belang van een duurzame voedsel- en agroproductie. LTO Nederland steunt de ambitie van dit kabinet om koploper te blijven in de agrarische productie. Onze ondernemers leveren kwalitatief hoogwaardige, veilige en gezonde producten. Ook voorzien boeren en tuinders in het beheer van het platteland en de groene ruimte.

Geef de land- en tuinbouw de nodige ruimte

Natuurontwikkeling, stedelijke ontwikkeling, stoppende agrarische bedrijven en zonnevelden. Er verandert veel in het landelijk gebied. Tegelijkertijd hebben onze ondernemers te maken met nieuwe eisen vanuit de markt en samenleving. Boeren en tuinders willen inspelen op die veranderende wensen uit de maatschappij. Zo zetten zij in op een betere bodemvruchtbaarheid, hogere eisen aan grondgebondenheid, meer weidegang en klimaatadaptatie. Voor het realiseren van de kringlooplandbouw heeft de sector meer ruimte nodig. Dat vraagt om goede instrumenten om de structuur van de land- en tuinbouw te verbeteren en deze actief in te kunnen zetten.

Ruimte voor structuurversterking

De laatste jaren zijn (her)inrichtingstrajecten vanuit de Wet inrichting landelijk gebied (WILG) vooral ingezet om meer natuur te realiseren. Het gebrek aan aandacht voor de structuur van de landbouw heeft ertoe geleid dat deze structuur in veel gebieden niet meer op orde is voor de genoemde maatschappelijke opgaven. Ook draagt het niet bij aan de wens om de internationale koploperpositie te behouden. Structuurverbetering gaat niet alleen om grotere kavels, maar ook om ruimtelijke mogelijkheden, een klimaatbestendige watervoorziening, of mogelijkheden voor natuurinclusieve landbouw. De structuur van de landbouw in het landelijk gebied heeft een eigen zelfstandige waarde en is belangrijk genoeg om instrumenten van structuurversterking en/of herinrichting in te zetten. Een landinrichtingsplan behoeft draagvlak in de streek. Het gebrek daaraan in het verleden, was veelal te wijten aan de top-down invulling door provincies. Het initiatief en de invulling van het landinrichtingsplan zou echter moeten liggen bij direct betrokkenen en belanghebbenden. Uiteraard zijn boeren en tuinders daarin, als hoeders van het platteland, een belangrijke partij. Daarom valt het te prijzen dat de toekomstige ontwikkeling van het platteland één van de prioriteiten is van deze NOVI. We vinden echter dat de NOVI tekort schiet bij het uitwerken van een dergelijke operatie. Veel verder dan het benoemen van de probleemgebieden gaat het niet.

Rijk, regio, één overheid

Als agrarische sector zien we als geen ander de noodzaak van gebiedsgericht werken en ruimte voor provinciaal en gemeentelijk beleid om passend maatwerk te kunnen leveren. De omgeving en de agrarische sector ziet er anders uit in Zuid-Holland, op de Veluwe of in Noord-Oost Groningen. Aan de andere kant wordt het door onze leden als onrechtvaardig ervaren als lokaal gevormde regelgeving strenger is dan in een buurgemeente. Veel van die verschillen zijn soms moeilijk uit te leggen, zeker als ze niet inhoudelijk, maar vooral politiek gemotiveerd zijn. Dit dilemma zien we niet alleen in de NOVI terug, maar verwachten ook bij de totale stelselherziening van de Omgevingswet. Voor een gelijk speelveld zou uitvoeringsgericht beleid dat gericht is op de bedrijfsvoering en inrichting van het bedrijf (zoals regels rondom geluid, water en milieu) moeten komen vanuit het Rijk. Gebiedsgerichte regelgeving die maatwerk mogelijk maken kan overgelaten worden aan de lagere overheden.

Overige aandachtspunten

Veenweidegebieden

In de NOVI wordt terecht erkend dat de huidige veenweidegebieden internationaal vermaard en uniek zijn. Het dilemma in het kader op pagina 35 wordt echter verkeerd geschetst. Het verhogen van het waterpeil tast dit vermaarde landschapstype en de cultuurhistorische waarde aan. We erkennen de noodzaak om de problematiek gebiedsgericht aan te pakken waarbij onderscheid gemaakt moet worden in de verschillende veenweidegebieden. Herverkaveling, bedrijfsverplaatsing, en natuur inclusieve landbouw kunnen een oplossing bieden.

- ➔ Maak de keuze voor de oplossing echter niet in de NOVI, maar laat de keuze over aan de gebieden zelf.
- ➔ Een gebiedsgerichte aanpak is niet alleen nodig voor de veenweidegebieden maar ook voor andere gebieden met een meervoudige opgave.

Watervoorziening

Voor de toekomst van de land- en tuinbouw is, zeker in het licht van de klimaatverandering een optimale watervoorziening van groot belang. Het belang van een goede watervoorziening voor de land- en tuinbouw wordt erkend in de NOVI. Innovatieve projecten op het gebied van waterbeheer verdienen steun en ruim baan. Denk hierbij aan zoetwater aanvoermogelijkheden en het meer en beter bergen van zoetwater. Ook in gebieden waar dit niet speelt heeft de boer en tuinder voldoende water nodig, maar kan hij ook een flinke bijdrage leveren aan het waterbeheer door water op te slaan in de bodem, onder het maaiveld en in de watergang.

Energietransitie

In de NOVI wordt als één van de belangrijke beslissingen aangegeven dat er terughoudend omgegaan moet worden met de aanleg van zonnevelden op landbouwgrond. LTO Nederland is het daarmee nadrukkelijk eens. Aan de andere kant worden zonnevelden in de NOVI gezien als nieuwe economische drager van het platteland. Dat is slechts het geval als de opbrengst van deze velden naar de lokale omgeving gaan en niet naar investeerders veraf. We zien op dit moment dat er een wildgroei aan initiatieven van zonnevelden is die veel landbouwgrond kosten. Financieel is het nu ook aantrekkelijk om landbouwgronden te gebruiken. De SDE-subsidie stuurt namelijk op groot en efficiënt en dat is het gemakkelijkste op landbouwgrond te realiseren. Omdat het Kabinet het aanleggen van zonnevelden niet wil verbieden sturen financiële prikkels sterker dan ruimtelijke regels.

- ➔ Alleen een andere opzet van de SDE-subsidie kan er voor zorgen dat vruchtbare landbouwgronden ontzien worden.

Natuurherstel en biodiversiteit

Voor een gezonde leefomgeving zijn natuur en biodiversiteit belangrijke items. LTO Nederland ondersteunt daarom ook het Deltaplan biodiversiteitsherstel. Boeren kunnen een belangrijke bijdrage leveren om meer natuur te beheren en bossen te realiseren. Beheer van natuur kan helpen om het bedrijf te extensiveren of om meer inkomen te genereren.

- ➔ Om de omslag naar natuurinclusieve landbouw te maken is wat ons betreft is iedere nieuwe hectare natuur, boerennatuur.